

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petitsor egyszeri hirdetése
15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és

:: kiadóhivatal ::

Kösch Árpád

könyvnyomdája

Eperjes, Fő-u. 59.

:: Telefon-szám 16. ::

Kovács Gyula.

Valami édes, megfoghatatlan szózat susog most végig az egész országon, valami szokatlanul, hirtelen előtörő tárogatózó, mely csodálatot, meletet visz az ember lelkébe, mely behatol a szívbe, vérbe, az egész testbe, mely kiszorítja a hétköznapi ruhába bújt gondolatokat és feszültséget teremt az öntudat birodalmában: «Kovács Gyula, Hajdúvármegye nyugalmazott alispánja a sárosmegyei oroszdúlta községek rekonstruálási céljaira egész vagyonát, mintegy 400,000 koronát kitevő birtokát ajánlotta fel.»

Egy sokat beszélő légáramlat hasít bele a felvidéki szerteroncsolt házak, fekete üszkők és szerteheverő kövek közé és édes zizegő hangon mesélni kezd a háború *eme itt maradt vértanúinak* a feltámadásról, a hajnalhasadásról, láng-lelkekről, az ősi erények ki nem alvó mintaképeiről, kik előre nem látott gyorsasággal gyűjtik meg a részvét hatalmas szövétnékét és megértéssel tartják oda Antheusz-vállukat a háború borzalmát kesergő, letiprott ocsúdni kezdőknek.

Egy életet lehelő varázsuvola hangja szólal meg mostan a felvidéki remény-

telen, aggódó szivekben, mely felkavarja a családi ereklyék szertefoszladozott maradványait és rózsával hinti tele az utat, ahol egy önfeláldozó lélek van hivatva feléleszteni az elhervadt fűszálat, a kialvó mécsvilágot, aki önkéntelenül is halhatatlanabb nevet szerez önmagának a magyarosan mosolygó házakban, a hálásan visszaemlékező családi szivekben, mint a Fáraók saját hatalmas alkotásaikban: a piramisokban, szfinkszekben és egyéb kolosszális méretű műveikben.

Egy boldogító érzés-mámor suhan most a kék légen keresztül, melyben van valami emlékeztető a vad, szilaj, magyaros csatakiáltásra, valami megfoghatatlan földrengető zajra, de amelyben mégis ott táncol az örök békesség virágillata, egy jövődőlő kor csak fantáziában élő ezüstsipzenéje és a háború lavinazajában megedzett nép öntudata.

De ez a szózat másról is beszél: egy arany szívről, egy messzire csillogó lélek hervadatlan virágairól, melyek ott fakadnak, hol legnagyobb a szenvedés, ott pompáznak a legjobban, hol a legmostohább volt a sors, ott tenyésznek, hol a viszály ördögi zenéje markolt a szívbe, ott virítanak, hol a pusztulás járta a táncát, hol

menyegzőjét tartotta a halál a világfordulás istennőjével. — Csodálatos virágok ezek: a bánat könnyűjét egy sem simítja el hamarabb, a hervadatlanságban pedig az örökkévalósággal versenyeznek.

Hát még aki plántálja ezeket a virágokat! A legszebb szó csak halavány visszatükröződése lehet annak, amit tett. A dicséret csak kontár kópiáról beszélne, amelynek értéke kevés. Elég, ha ennyit mondunk róla: «Kovács Gyula 400,000 koronát kitevő birtokát odaadományozta a sors csapásaival sújtott sárosiak számára. Míg él, csak 4000 koronát tart meg magának évenként a birtok 14,000 korona jövedelméből. Halála után pedig egész vagyona a sárosmegyei inségesek szükségleteire lesz fordítandó.»

Ez a néhány szó igen sokat mond. A békének igazi hadvezére Ő, sőt még több: egy páratlanul erősen fénylő csillagja a honszeretnek, odaadásnak, szeretetnek . . . Nem az elmélet embere Ő ezen a téren, hanem a beszélő gyakorlaté; nem a fontolgtatás elméleti tudósa Ő, hanem a gyors elhatározás emberiségért élő *nagy apostola*, ki példájával serkent, buzdít, hazaszeretetre, önmegtagadásra tanít.

TÁRCA.

Poémák.

Ha én lennék az Úr...

Hogy: mit művelnék, ha — úgy, egy szempil-
[lantásra —

Az Úr kezembe adná a Világ üstökét?

Mi szépet és mi jót és mi nagyot?

Nos, letépném a Mindenség melléről

A legérdemtelenebb csillagot,

A Földet, ezt a Gyehennák tűzére

Régen megérett, undok, förtelmes sártekét.

— Nem, nem! — Megrettent lelkem eszmélve,
[felsír —

Hiszen rajta az anyám, rajta egy leány

És rajta — ó, édes, jó apám! — egy szent — sír . . .

Tehetek arról...

A Parnassz-hegy legmagasabb ormán,
Gondolatok sziklafészkekben lakom,
A kicsinyes Élet alattam zajlik
És a Végtelenre nyílik ablakom.

Tudom, veszedelmes hely. Szédít a magas,
Vonz a mély... Már csak a Menny van felettem...
De, tehetek arról, hogy nem nótásszavú,
Vidám pacstírtának: sasnak születtem?

Tehetek arról,

Hogy a formák buja legelőjén, hol

Minden lényeg bitang;

Hol merev szabályok mesgyéjén lohol

A sok kolompos; ott — alant:

A csorda azon kérődzik,

Hogy csak dalra való a lant?

Hódinka Tivadar.

A mester hitvese.

Irta Kiss Géza.

Háttal volt felém, kihajolva a vonat ablakán,
csak annyit láttam a fülkébe lépve, hogy szobor-
termetén, mint két szegett hollószárny, gyászfátyol
omlik alá. És ellenkező irányba fordulva elmerül-
tem a Tarcán-túli hegyek szemléletébe, melyek-
nek bérchomlokát, mint valami gyönyörű győzelem
glóriája, sugározta körül a hajnali ködökön dia-
dalmaskodó napfény. Szentek azok a hegyek és
örökre emlékeztetes az a hegyoldal. Mert nem tud
az irodalomtörténet még egy olyan költői történet-
senyőről, mint amilyen az *erdei laknál* történt.
Ugyanazon a helyen, ugyanabban az időben,
ugyanarról a tárgyról egyszerre három költő lantja
zendült meg. És közülük az egyik szerelemszerető
Petőfié, a másik virágimádó Tompáé...

A kalauz rezzentett fel, ahogy a jegyeket kérte.

Közvetlenül előttem tartotta a gyászruhás
útítársnő kedvezményes jegyek váltására jogosító
igazolványát, úgy hogy akaratlanul is a tulajdonos

névalírására esett a pillantásom. És oda is tapadt
nyomban. Mert az egy igen-igen ösmerős nevű
művész nevének volt a kezeirása. Hitetlenkedve
néztem a hajladozó, nőies vonásokat: lehetséges
volna? aztán magát a nőt, aki alig egy pár arasznyira
ült tőlem és most már az arcát is láthattam —
csodálhattam. Minden vonása, minden idoma azt
felelgette: igen, igen, lehetséges. Lehetséges, hogy
egy olyan egyén, egy olyan mester válassza hit-
vesétül, mint — Stróbl Alajos.

Kissé idegenszerű, de határozottan klasszikus
szépség volt. Múzsának termett! O'yan, aki mintául
szolgálhat egy művészlélek álmanak megvalósít-
tásánál. A profilje remekül elfinomuló ívek egy-
másbaolvadása. Az ajka mint egy bűvös piros
pecsét ígésző titkokon; a szem két repeső tükrő,
mely derűsen, kéken örökké mosolyog; csodásan
dús haja művészi csiszolt homlokot övező arany
korona.

A természetén kecsesség, fenség, formatökéletesség
ölelkezett össze hódító harmoniában.

Néztem, amennyire nézhettem, mintha ő is
remekműve volna az Arany-szobor alkotójának.

És már el is szállt a lelkem a magyar életerő
e fenséges szentháromságához. Fent, középen a
főalak: Arany. A bölcs, a költő. Arcán nyugalom,
bölcsesség, derű, ahogy illik egy széptehetségű
napkeleti nemzet papjához, táltosához... Alatta
Toldi: sudárba szökkenése a nemesült szittyá-
erőnek... Jobbról: Piroska. A magyar hölgy vi-

A háború ezer színekben ragyogó igaz legendája rózsaszínekkel fogja körülvenni alakját, mert a babérkoszorú nemcsak azok homlokán csillog, akik a Honért véreznek és meghalnak, hanem azokért is, akik a Hon jólétéért küzdenek és élnek.

Kovács Gyula önzetlen szíve dobbanása és tette egy olyan hősköltemény, mely nemcsak aranylapokon leli örök megörökítését, hanem ott fog lángolni nemcsak a felvidéki nép, hanem az egész magyar nemzet szívében és nevét a gyermekek évszázadról-évszázadra fogják magukba szívni az anyatejjel, a felvidéki magyaros levegővel és érzülettel.

A harctereken keresztül.

Talán nincs senki, aki ne vágyakoznék ama nevezetes helyek egyikét-másikat felkeresni, amelyeken a most dúló háborúnak nagyobb tragédiái lejátszódtak. Mert mintha a sors gyönyörűségét találna az ellentétek keverésében, hogy mialatt a modern ember a színházban csupán a víg darabok, a nevetető jelenetek élvezése után áhítzik, addig a jelen élet a vértől párolgó csatamezőkön a legirtózatossabb öldöklések megrendítő színjátékát kínálja neki. A harc elcsendesedése után maga a szintér is elég látványos társaság, amerre Spangenbergék halálának processziója valóságos felvonulást tartotta. Túlsokat Sáros megyékben s még többet Galicziában.

Magam is elhatároztam, hogy családommal felkeresem a határszéli Czigelkát, onnan pedig Wisowa- (galicziai kis) fürdőn, Hanczova, Uscieruskie, Klimkovka, Losie, Ropa és Szymbark községeken át, a Czigelkától mintegy harminchétfő kilométerre eső Gorlice várost, amelynek ércnél maradandóbb emlékkét képezi a f. évi május 2-iki páratlan nagy csata. Czigelka is rászolgált az érdeklődésre, most ugyan nem elsősorban párját ritkító ásványvíze miatt, mint inkább azért, mivel ott is járt a muszka 1914. december 1-jén. Miután előtte való több napon az ottani derék csendőrök bátran visszatartotta, félénkebben jelent meg itten mint másutt, mivel a védelmül szolgálható jó

ragzó szépségének, szárnyaló lelkének, keletről hozott búbjának imádatos génusza. Rozgonyi Piroška! — akinek egy Széchenyi grófnő (Alice) volt a modellje. Mintha élne, mintha beszélne. Nézd a szemét, mintha csillogna. Nézd, nézd az ajkát, mintha megszólalna...

Tényleg megszólal, de nem az ércből mintázott távoli szobor-nő, akin a lelki szemeim révedeztek, hanem ez, ez az élő, aki itt lélekszik a közelemben, aki kérdez tőlem valamit.

Egy rövid nyájas kérdés az ő részéről, hogy közvetve, vagy közvetlenül megy-e ez a vonat Budapestre, megtörte a közénk feszült csendet és pár pillanat múlva feszületenül csevegtem Stróbl mester nejével, a legérdekesebb témáról: — magáról a mesteről.

Megtudtam, hogy amint kitört a világ békéjét felforgató zivatar, nem volt hatalom, ami visszatartsa a mestert. Mitse törődve 58 évével, érezve férfiereje teljességét, felöltötte hadnagyi uniformisát és bevonult az ezredéhez. Műtermében megkezdett, befejezetlen művek, megtestesítésre szánt tervezetek várják, várják a háború végét, hogy visszatérjen hozzájuk a hadbavonult mester. Oda is magával vitte vázlatkönyveit, vastag papírtömböket, hogy alakokat kapjon le, impressziókat gyűjtsön.

A bájos asszonynak láthatólag jól esett, hogy oly melegen érdeklődöm és oly őszinte tisztelettel viseltetem nagynevű férje iránt, és nekifüzesedő hangon, rózsaszínre pirkadó arccal — mint ahogy

magas hegyek (köztük az 1010 méter magas Buszó) felkiáltó-jelet képeztek előtte. December 8-ikán visszavonulásukkor a többiekkel Zboró felé menekültek a hordák. Újból csak Przemysl eleste után, április 3—5-ikén és végén igyekeztek arra nagy hévvel betörni. Csak hogy a galicziai Regetyóról bömbölő ágyúikat elhallgattatta a czigelkai határban igen jól elhelyezett nehéz ágyúk iszonyatos dőreje. Mintegy 10 gránátjuk azonban otthagya mély gödrű nyomát a czigelkai földeken hírmondóul maguk helyett, mert többé nem merték itt kihívó támadásukat megismételni. A temetőben nyugvó muszka a decemberi — Buszó alatti — összecsapásnak az áldozata.

Július 13-ikán hajnali 3 órakor kerekedtem fel Czigelkáról Gorlicére, gyönyörű időben a Kárpátok galicziai, erdőövezete lejtőin várakozásomat felülmúló pompás úton, amelyen pár hónappal ezelőtt dicső hadseregünk Gorlice felszabadítására sietett. Az út mentén pár helyütt friss sírok ötlöttek szemembe, odább javában fejlődő tenyészetet mutató vidékek mosolyogtak felém, érett kalású gabona-, itt-ott búzaföldekkel, majd — parlagokkal megszakítva — nagyobbára zabmezőkkel. Mintha az önfenntartó ösztön meghatványozta volna a szegény nép erejét, hogy tavaszi munkáját gyorsabban elvégezhesse. Az őszi vetés még Gorlicén is eléggé pompázott. Emitt csak a tavaszi termés volt kénytelen szűkebb korlátok közé szorulni, mint az előbbi községekben; amelyek közül majdnem a félúton levő Losie szenvedett a legtöbbet a muszkáktól. Pléhhelel borított templomának tornyán most is tátong érintetlenül az ellenséges srpnellől üttört rés. A következő Ropa és Szymbark rendkívül szétszórtan fekvő házaival nem lehetett alkalmas célpont a dúló ellenségnek. Pár közepes arányú kastély s a műtörténeti beccsel bíró szymbarki nemesi udvarház (a XVI. századból) szerencsésen kikerülte végzetét, bár a muszkák s utóbb a mi katonáink tanyáztak benne. Am annál több jutott ki Gorlicének! A változatos horizonttal környezet szép vidéken fekvő városnak a Kárpátok északi dombos-völgyeletes lejtőjén, a Ropa völgyében, a Grybovtól Jaslógig vezető országút mentén, mely út régi idők óta élénk kereskedelmi összeköttetést tartott fenn Magyarország és Lengyelország közt. A város ugyanazon nevű kerületi kapitányságnak székhelye. 1910-ben 6943 lakosa

a szívünknek nagyon kedves egyénekéről szoktunk — mesélt, mesélt művész-hitveséről.

Elmondta, hogy munkakedve, alkotó ereje fáradhatatlan, termékenysége kifogyhatatlan. Az ébredő napsugárral lép műtermébe és csak napnyugtakor hagyja abba a munkát. Legutóbb a Jókai-emléken dolgozott, attól szólította el a riadó.

Hanem a hitvesi szív nem tudott megnyugodni. Stróbl Alajos élete nemcsak az aggódó nőé, hanem a nemzeté is, amelyre talán mégse zúdít a Seregek Ura olyan veszedelmet, hogy legtehetségesebb fiait is kénytelen legyen harctérre küldeni. Stróbl Alajos életére még szüksége van a magyar művészetnek! És a hitves egész bonyolult csel-szövevényét eszelve ki, valóságos kis összeesküvést szervezett a vezető emberekkel a mester ellen, hogy őt akarata ellenére is a front mögé, legalább aránylag veszélytelen területen helyezték biztonságba. Ezúttal is az ő ügyében «fáradozik», ami a háborús utazások idején a legszószerintibb értelemben veendő!

— De Isten ments, hogy ő megtudja, hogy én — az ő háta megett — minden követ megmozgatók érte!... tette hozzá utólréhetetlen kedvességgel szép útitársam.

Bizony roppant veszedelem lenne, ha a mester tudomást szerezne hitvese titkos csel-szövevényéről. Föltétlenül példás büntetéssel sújtaná az alattomos pártütőt!

Én azt hiszem, agyon — csókolná!

...

volt. Kőolajfinomítása, gőzmalmai, jelentékeny vászon-, kőolaj-, gabona- és borpiaca messzebb földön is ismeretes. Vidéken említendő a vászon- és gyapjúfonógyárak és vászonfehérítő-telepek. Mellette visz el az osztrák állami vaspálya Zagorzany—Gorlice mellékvonala. Fekvése olyasféle dombon, mint aminőn Ólubló fekszik, egy tengerparti szirthez hasonlóan alkalmas volt ama mindent magával sodró támadás hullámainak megérzésére, amely május 2-ikán a nyugatról fokozatosan leereszkedő hegyormokon át ellene lavinaszerűen zúdult. A rázúdított lövegek orkánja szétforgácsolta a fagalyakat s szétaprította a viskó, a ház, a templom romjainak romjait. Egy Pompeji látkepe mered a nézőre, amelynek házaiból ezernyi munkásnak kell majd a törmelékeltávolítani, hogy az épületek, utcák formája kibontakozzék s a házak között járni lehessen. Jó nagy templomának közép- és jobboldali hajója eltűnt, a kétharmadrészben szétlőtt torony két harangja minden percben lezuhanással fenyegetőzik. A csodatevő — közel két méter magas — fából való Krisztus-szobor csodálatosképen ép maradt s a templom még ép baloldali hajójában van felállítva. Csak egyik lába törött ketté. A templom melletti kertben elesett muszka tiszték nyugosznak. A Novi Druz-kastély — a várostól délre, kisebb távolságra — a muszkáktól rettentően összelövődözve, jóformán földig lerombolva. A petroleumtelepek is tönkre vannak téve. Romokban hever a gimnázium egyik szárnyépülete. Számos golyó jutott ki azon — lengyel királyokat és királynőket ábrázoló — mellszobroknak, amelyek ezen, a város északi részén álló impozáns épület homlokzatát köröskörül koronázzák. Alig nyolcvan lépésnyire fakorlálttal bekerített helyen katonáink és a nemeteknek nagyobb számú, gondosan feltöltött s feliratokkal megjelölt sírját láthatjuk. Egyikre-másikra nagyobb srpnell- és gránátszilánkokat tett valaki. «Nyugosznak ők, a hős fiak dúló csaták után!»

Gorlicének 7000 főnyi lakosságából alig pár százat lát az ember lézengeni a városban. Nagyobbára izraeliták, akik vagy idejekorán elmenekültek, vagy a pincékbe rejtőztek. Nem lehetetlen, hogy néhány halott talán most is a romok alatt hever. Mert ép ház alig akad. A Rinek (főter) házai égnék meredő, füstös falaikkal kísérteties látványt nyújtanak. Az aprólékos dolgokat árusítók kapualjakba, fabódékba szorultak. Bár a lakosság most sem ocsúdott fel teljesen kiállott rémületéből, mégis bizonyos büszkeséggel emlegeti, hogy «Gorlicénél tört meg az oroszok hatalma». A sztarosza legnagyobb készséggel adta meg az engedélyt az oly nevezetes romoknak nemcsak a megtekintésére, hanem még fényképezésre is; bár jótékony célra egy számos képpel illusztráló album van készülöben több ezer példányban. A mindennapi életnek immár csendjében pihenő romokra való mélyen bevésődött visszaemlékezéssel gondolok újból a gorlicei útra, amelyet minden hatósági zaklatás nélkül élvezettel tettem meg s betegségekől sem kellett tartanom, mert ezeknek ott feltűnőbb híret nem hallottam.

Július 15-ikén egy újabb láncszemet fűztem eme emlékezetes kirándulásomhoz a Zboróra tett úttal, amelyre ugyancsak a galicziai harc vonalába eső Wisowán és Blichnarkán keresztül, a megyénkbeli erdőkön Esztebnek után át indultam. Jobbról-balról, elüli-hátul a hadakozó felek ágyúzásának visszhangja ébredt lelkemben, amikor úton-útfélen srpnell- és gránátdarabokat, Blichnarkának számos földig lerombolt házát, majd Esztebneken számosabb épület romjai közt az ugyancsak megromgált templomot s a jórészen megműveletlenül hagyott mezőkön tömérdek gránátvájta lyukat láttam. Az ég derűjén kívül csak a mezőn szorgoskodó nép enyhítette némileg azt a szomorú látványt, amely itt is komor valóságában állt előttem.

Zborónak a l... hever. Itt első... épületeket. A l... de nem kétség... vész okozta seb... máris az irtózat... tépázniok a fél... 1914. évi novem... 1915. évben még... Mindamellét, h... az ellenségnek... jóleső örömmel... épületek a tavaly... után, a hónapok... kevesebbet szenved... más fennmaradt... emlékekre való... a harci düh felett... is visszatartotta... szerfeletti pusztítá... romhalmazzá vált... letét. A Rákóczi... hordják össze a... való nagyobb me... ket — értesülés... házépítésére fog... belit — Rákóczi... feliratos kötőmb... van letéve. Feltű... — udvar felé n... szomszédos föld... pedig gránáttól, a... szakított ki a falb... — kisebb-nagyob... éktelenítik. A tet... áll. Az emeleti sz... nagyjából helyre... lenes tartózkodás...

A Rákóczi... számos — löveg... borítva, egészen... — bizonyára grá... szögletcsúcsán sz... kertjében két mu... magasabb rangú... földszinti termé... hüvely van elhely... másik teremben... magas, sötétbarn... Állítólag az orosz... óda s otfelejtetté... Űgy értesültem, a... alkalmából a hely... szati) tárgyakból... ményt terveznek... dék mindenesetr...

A minap egy... a Rákóczi-épület... miniszter urak... azzal, hogy mit... vallás- és közok... dozásába, illetve... a főépület emele... szintet pedig tan... Hogy a netán sz... az épület műemlé... batorokodom e h... gondoskodását el... teendőre szintén...

A várfalakban... nem esett nagy...

Vajha a feld... virányaiavá, egy b... nának át!

A nyári járvá... taság. Minden... fordul, tartó... A tisztaság m...

Zborónak a legtöbb épülete ijesztő romokban hever. Itt elsősorban megtekinttem a Rákóczi-épületeket. A látvány ugyan elszomorító volt, de nem kétségbeesítő. Még az egy év előtti tűzvész okozta sebeket sem volt idő behegeszteni, máris az irtózatos háború viharainak kellett megépítenie a féltett műemlékeket, még pedig az 1914. évi november és december hónapokban s 1915. évben még inkább, több hónapon keresztül. Mindamelllett, hogy azokat elég sűrűn érték úgy az ellenségnek, mint a saját katonáink golyói, jóleső örömmel arról győződtem meg, hogy az épületek a tavalyi tűzvész okozta nagyobb károk után, a hónapokig tartott golyózáporban jóval kevesebbet szenvedtek, mint Zborónak bármely más fennmaradt épületei. Mintha nemcsak a műemlékekre való tekintet győzött volna jórészen a harci düh felett, hanem a céltudatosabb kimélet is visszatartotta volna az ostromlók kezét az oly szerfeletti pusztítástól, aminő a Gorlicével versenyző romhalmazzá változtatta a községnek legtöbb épületét. A Rákóczi-kastély udvarán szorgalmasan hordják össze a munkások a melléképületekről való nagyobb mennyiségű törmelékeket, amelyeket — értesülésem szerint — a szegény nép házépítésére fognak átengedni. A XVII. századbeli — Rákóczi László nevét megöröklő — latin feliratos kötömb a kastély földszinti pitvarában van letéve. Feltűnőbb sérülést szenvedett a kastély — udvar felé néző részén — a saroktoronnyal szomszédos földszinti szoba ablaknyílásán, még pedig gránáttól, amely jelentékenyebb kőtömeget szakított ki a falból. A falak külsejét még számos — kisebb-nagyobb lövegektől eredő — sérülések éktelenítik. A tető ideiglenesen helyrehozva fennáll. Az emeleti szobák szintén szakértő közegektől nagyjából helyrehozva, hajléktalan családok ideiglenes tartózkodási helyül szolgálnak.

A Rákóczi-templom fedetlenül, hasonlóan számos — lövegektől származó — sérüléstől elborítva, egészben véve áll. Feltűnőbb csontkítást — bizonyára gránáttól — déli tornyának keleti szögletcsúcsán szenvedett. A kastély utca felőli kertjében két muszka sír domborul. Az egyikben magasabb rangú tiszt nyugszik. A kastély egyik földszinti termében mintegy 70 drb srappelhüvely van elhelyezve Zboróról és vidékéről. Egy másik teremben látható egy körülbelül 0,9 m. magas, sötétbarnára festett Krisztus-szobor, fából. Állítólag az oroszok — talán Galicziából — hozták oda s otffelejtették. Műbeccsel bíró szép munka! Úgy értesültem, hogy az intéző körök a háború alkalmából a helyi (illetőleg vidéki) érdekű (hadászati) tárgyakból a kastélyban egy helyi gyűjteményt terveznek létesíteni. A nemes és szép szándék mindenesetre dicséretre és pártolásra méltó!

A minap egy bizottság élén megtekintették a Rákóczi-épületeket a földmívelés- és belügyi miniszter urak. Fontos látogatásuk összefügg azzal, hogy mindezen épületek legközelebb a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak gondozásába, illetőleg kezelésébe mennek át, amely a főépület emeleti helyiségeit iskolai célra, a földszintet pedig tanítói lakásokra fogja felhasználni. Hogy a netán szükségessé váló átalakításoknál az épület műemléki jellege lehetőleg megóvassék, bátorkodom e helyütt is az illetékes tényezők gondoskodását előre is tisztelettel kikérni. A többi teendőre szintén!

A várfalakban — eddigi tudomásom szerint — nem esett nagyobb kár.

Vajha a feldúlt vidékek mielőbb egy új élet virányáivá, egy boldogabb kor tűzhelyeivé alakulnának át!

Dr. Janicsék József.

A nyári járványok ellen főerőnk a tisztaság. Minden hely, ahol a közönség megfordul, tartózkodik, takarított legyen. A tisztaság megöli a betegségek csíráit.

A 67-eseknél.

„Száll a madár ágról-ágra,
Száll az ének szájról-szájra.”

Arany: Rege a csodaszarvasról.

A mult eseményeire, főleg, ha azok a nemzet dicső tetteivel vannak kapcsolatban, mélyeséges kegyelettel gondolunk. Ez magától értetődik, hiszen a mult alapozza meg a jelent, sőt bizonyos tekintetben a jövőt is.

Költőink, történetíróink legnagyobbbrészt a multból veszik műveik tárgyait. Ezekből — kétségtelen — sok tanulságot meríthetünk és adott esetekben szinte következtethetünk a bekövetkezendőkre is.

Csak a nemzeti életet érintő és a nemzet sorsára is kiható nagy, döntő események ragadják meg a költőt és az írókat.

Így a honfoglalást érintő és azon időből fennmaradt legendakört Vörösmarty és Arany művészete mentette meg és tartotta fenn az utókor számára.

Bizonyos, hogy a magyar nemzetnek a mostani nagy világháborúban való részvételét sok tekintetben lehet a honfoglalással egyenrangúnak minősíteni. Akkor új hasát szerzett magának a nemzet; ma e hazának legalább is ezer évre való megtartásáért adja oda vérét és vagyonát.

Minden esemény, mozzanat, amely e küzdelemhez fűződik, a jövő részére megőrzendő és megörökítendő.

Bennünket: eperjesieket, sárosiakat, a 67-ik cs. és kir. gyalogezred sorsa érdekel ezúttal legjobban. Ott találjuk soraikban a megye legjobbait: az édesapát, a fiút, a testvért, a jó barátot, az ismerőst, egyszóval mindenkit.

A nagy mozgósítás áradata elvitte őket. Cigányzene, katonabanda kísérete mellett vonultak annak idején a délceg fiúk az eperjesi állomásra. A mamák, a lányok könnyeztek, mikor felhangzott az énekük:

„Hej, de szépen szól a magyar nőta,
Magyar bakák masiroznak rajta...”

És beszálltak. De micsoda beszállás volt az! A vasúti kocsik örökzöldlevelű ágakkal, virágcsokrokkal voltak feldíszítve. Szinte mámorossá tette az embert a virágok illata. S még mámorosabbá a harcosok felé röptett ezer meg ezer búcsúcsók...

Óh, ezeket a perceket hogyan is lehetne elfelejteni! Hiszen akiket szíveinkbe zártunk, azokról sohasem feledkezünk meg. A szívbezárt emlék maradandóbb a kőbevésett soroknál is. Mert míg hőseink emlékét fiainkra, unokáinkra örökségképp hagyjuk: addig a követ megrágja az idő vasfoga s végül idővel az is csak elhagyottá válik.

A mi 67-eseket szeretettel indítottuk útnak és szeretetünk kíséri folytonos útjaikat.

Mit csinálnak, hogy vannak a 67-esek? Nemde, ezzel a gondolattal, ezzel a kérdéssel ébredünk reggelenként. Bizony, küzdenek ők, úgy, mint a többiek.

Közelebbi adatokhoz felülük csak most jutottunk. Róth Manó, az eperjesi Ksod. vasúti állomás irodatisztje volt odafenn a 67-eseknél. Elképzelhető, hogy nehézségek árán. Útja kalandokban meglehetősen gazdag volt. Egyre-másra elfogták, kémnek nézték, de végül mégis csak elérte célját; küzdött, hogy hírt és üdvözetet vigyen a 67-eseknek a drága szülőföldről és viszont véreinktől meghozta a hírt, hogy hála Istennek élnek, jól vannak és egészségesek.

Eszünkbe jut e pillanatban Julián barát, aki a XIII. században felkerelkedett, útnak indult, hogy üdvözetet vigyen innen az őshazában visszamaradt magyaroknak és azok hogylétéről bennünket értesítsen.

Amily fontos volt akkor az összesség szempontjából Julián barát missziója, épp oly aktuális

most nekünk Róth előadása, aki a harctéren levő Sárosmegyéről számolt be nekünk.

Valahol, X. faluban, a Bug folyó mentén találta őket.

— Ön csodát művelt, hogy idáig képes volt eljutni, jegyezte meg előtte Kraumann Ede alezredes, a 67. gy.-e. ezidőszerinti parancsnoka.

— Bizony, több ízben elfogtak, kémnek tartottak, válaszolta Róth, aki pár pillanatra ezután egy magyar úr, egy derék, legénységétől imádási g szeretett katona, a mi 67-esek parancsnokának lakásában találta magát.

Kraumann alezredes örömmel hallgatta Róthot és kellemesen érintette az eperjesieknek a 67-esek iránt való törhetetlen ragaszkodása és szeretete.

Viszont Róth is és most mi is jólesőleg vettük tudomásul, hogy a 67-esek derekasan megállják helyüket. Ezután külön megdicsérte az alezredes Róth fiát: a 17-éves Emánuel, aki már tizedesi rangban van és akit kiváló magartartásáért legközelebb már szakaszvezetővé fog előléptetni.

Róth alkalmat talált magának, hogy katonáinkat a lövészárkokban is felkeresse.

Az élet ott kedélyes és víg. Az ételt este szállítják oda. Minden egyes ember megkapja a maga bőséges adagját. Róth alig akart szeméinek hinni, mikor minden egyes legénynek fél liter bort, két doboz Stollwerck-csokoládét és 20 darab cigarettát osztottak ki. S ez így megy napról-napra. A legénységnek tehát esze-ágában sincs panaszra gondolnia.

De meg is érdemlik ők ezt a jó ellátást. Azok már nem katonák, rég megszűntek azoknak lenni. Hősök ők, ezt a kifejezést érdemlik meg legjobban.

Így legutóbb, a július 23-ikáról 24-ikére virradó éjjel a 10. század pl. Fettel százados vezetésével elkövete azt a «csékélység»-et, hogy átkeltek a Bugon és az orosz drótakadályokat négy km. hosszban elpusztították. Másnap, veszteség nélkül, visszatértek az ezredhez.

Július 25—26. éjjel Jettel és Wittek századosok a 10. és 12. századdal ismét átkeltek a Bugon. Reggel 3 órakor már 1 százados, 1 hadnagy és 270 közlegény volt fogolyként kezeik között, kiket nyomban az ezredparancsnoksághoz kísérték be. Róthot reggel 4 órakor felkellették, hogy szemtanúja legyen e látványosságnak.

Az orosz foglyok között volt egy kurlandi, aki német nyelven azt adta elő, ők abban a hiszemben voltak, hogy az orosz felváltás közeledik. Csak későn vették észre a ködben, hogy az ellenség körülzárta és foglyul ejtette őket.

A 67-eseknek az imént említett két hadművelete alkalmával csak egy halottjuk és három sebesültjük maradt.

A kitűnő és bölcs vezetésért a hadosztály elismerő-iratot küldött a 67-ik gy.-ezred parancsnokságának és egyben a legénység is dicséretet kapott a nagyszerű teljesítményekért.

Hogy a 67. gy.-e. legénysége mily odaadóan, lelkiismeretesen teljesíti kötelességét, mutatja azon körülmény is, hogy közülük eddig több mint négyszáz kapott kitüntető érmet.

Érdekesen ejtette tévedésbe az oroszokat egy alkalommal Pavlicsek százados, aki csukaszürkére bemázolt fából katonai alakokat faragtatott és ezeket a lövészárkok előtt felállította. Az ellenség eszeveszetten lövöldözött ez élettelen célpontokra, mit a 67-esek nagy derűtséggel szemlélték.

Ugyancsak Janitti százados is, a 2. zászlóalj parancsnoka, kitűnően vezeti zászlóalját, melynél szintén példás rend uralkodik.

Nagy feladatot és elővigyázatosságot ró a konyhának és az ételnek a lövészárkokhoz való eljuttatása. Ezt a kényes munkát Winkler százados teljesíti.

Kraumann ezredparancsnok mellett Mayer főhadnagy teljesít segédtszti szolgálatot. Elkép-

zelhető, sok a dolga, hiszen egy egész ezred temérdek munkát ad az irodának.

A lövészárkokban a legénység egy része figyelő állásban van, másik része pedig pihen. Szalmazsák, pokróc, székek, asztalok, mindenütt található. Közben megszólal a hegedű, vagy a szájharmonika és néha énekelnek is egy-egy szép magyar nótát.

A front mögött ezalatt az élelmezési tiszt gyűjti az «anyag»-ot. Róth nem kevesebb, mint 600 vágómarhát és mintegy 300 kövér libát számlált össze, melyek az ezred legértékesebb vagyontárgyaihoz tartoznak. Kiváló sikerek után libapecsényét szolgálnak fel ugyanis a legénységnek.

Így énekelnek ők.

És mindez *Gmach* százados érdeme.

Valóban, hálások lehetünk Róth Manónak, hogy kimondhatlan életveszedelmek árán, az ő személyes tapasztalatai révén, ez értékes és érdekes adatokhoz hozzájuthattunk.

Az itthonmaradottak bizonyára nagy lelki megnyugvást fognak az itt előadottak után találni és meggyőződhetnek arról, hogy *Kraumann* Ede alezredes, a mi 67-es háziezredünk parancsnoka, a családapa gondosságával kezeli és vezeti ezredét, amiért itt, a nagy nyilvánosság előtt hálánk, köszönetünk és elismerésünk lobogóját meghajtjuk előtte. Egyidejűleg kérjük a Mindenható, adjon neki erőt, egészséget, hogy ezredét továbbra is dicsőségben vezethesse.

Mi is üdvözlötünket küldjük drága véreinknek és odakiáltjuk egytől-egyig mindnyájának: — *A viszontlátásra!*

Igen, a boldog viszontlátásra...

Árva!

A király születésnapja a harctéren.

Augusztus 18-ára, a koronás uralkodó születésnapjára a Hadsegélyző Hivatal ajándékot akar küldeni a harctérre a katonáknak.

E nagyszabású terv megvalósítása nagy költségekkel jár s azért kéri ehhez a Hadsegélyző Hivatal az áldozatkész közönség támogatását is. Elsősorban pénzzadományokra van szükség, hogy a Hadsegélyző Hivatal maga szerezhesse be a harctéren küzdő hőseinknek leginkább megfelelő ajándékokat. De a pénzzadományokon kívül szívesen fogadnak: cigarettát, cigarettapapírt, szivart, dohányt, szipkát, pipát, zsebkendőt, törülközőt, kaparuhát, szappant, gyertyát, népszerű olvasni való könyveket és füzeteiket, továbbá csokoládét, kekszet, citromsavat, limonádé-port, szájharmonikát, stb. stb.

Vidékről a posta portómentesen szállítja a Hadsegélyző Hivatalnak címzett csomagokat, ha a feladó ráírja: «Táborban lévő katonák részére szánt szeretetadomány!» Minthogy nagyon kevés idő áll rendelkezésre, sürgősen úgy adja mindenki ajándékait postára, hogy azok legkésőbb augusztus 8-ig Budapestre érkezzenek. A természetbeli adományok erre a címre küldendők: Hadsegélyző Hivatal, Budapest, IV., Váci-utca 38. — A pénzküldemények pedig a Hadsegélyző Hivatal főpénztárához (Budapest, V., Országház) címzendők.

Tegyünk fényessé a kedves otthontól távol éretünk küzdő hőseinknek e napot! Akiben érző magyar szív dobog, készséggel hozza meg áldozatát e nemes célra!

Adjunk látcsöveket katonáinknak!

Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlelésére is a legbiztosabb segítőeszköz!

Küldjük el távcsöveinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV., Váci-utca 38. szám).

HIREK.

Egy csepp a háború szenvedéseiből.

Csodálatos eseményeket regél mostan a háború. Az egyik mérhetetlen szenvedésével hal meg, a másik egészséges humorával fűszerezi a derűsebb napok emlékét, egy harmadik pedig talán szokatlan, meglepő fordulatával teremt csodálatot, hangulatot a megfeszített érdeklődéssel figyelők sorában.

Az itt közlendő esemény szorosan véve talán a háború panorámájának egyik kategóriájához sem tartozik, vagy hogy helyesebben fejezzem ki magamat: mind a háromhoz.

Az esemény drámai elevénységgel és balladai rövidséggel a következő:

Sárosy József eperjesi születésű, 24-éves önkéntes (kir. adótiszt Magyarpécskán) augusztus 1-jén bevonult a m. kir. honvéd-gyalogezredhez és kiment Galiciába. Nov. 8-ikáig kint küzdött: 28 ütközetben vett részt. Ekkor megbetegedett és Szokolov város iskolából létesült kórházába lett internálva.

Még aznap rájuk ütött az ellenség. A magyar katonák elmenekültek, a betegek azonban ottmaradtak.

Itt veszi kezdetét életének csodás, fordulatos, csaknem tragikus, de *igaz meséje*.

A betörő oroszok első dolga az volt, hogy átkutassák a betegek zsebeit. Az övét is átkutatták természetesen. Zsebéből kivették a pénztárcát és 300 koronával együtt elvitték. (De ez már nem volt természetes!)

Három napig őrizték őket. Orvosságuk víz volt; eledelük képosztalevél.

A harmadik felkelő nap már csak 20-at látott közülök életben. Ezeket Szibériába akarták internálni.

Sárosy József vérhasban feküdt, de átlátta a helyzet komolyságát: Az őrt «félrevezette», az őrzőjét pedig megkerülve, betegen, hasoncsúszva távozott el körülbelül 1500 lépésnyire a «kör-fészektől»; ekkor öntudatlanul esett össze.

Azután felocsúdott. Egy úriház előtt találta magát. Bement a házba... Ott egy kedves asszony fogadta: egy kir. közjegyző neje. Az asszony megfüröszttette, tiszta ruhába öltöztette és meleg eledellel látta el.

Ha azzal a kifejezéssel élünk, hogy a véletlen a «legalkalmasabb kezekbe helyezte», nagyon helyesen beszélünk, de ez még nem jelenti azt, hogy «gondtalan életet adott neki».

Az orosz katonák ugyanis még aznap nyomozni kezdtek utána. ... Az asszony jól előre elrejtette és kijelentette a katonáknak, hogy nála semmilyen menekült nincsen. Van egy kolerás fia, ha akarják, azt elvihetik...

Azután nem történt vele semmi különös egészen karácsony tájáig; mint lábbadozó és gondos ápolásban részesülő beteg töltötte egyhangú napjait.

Karácsony táján azonban elárulták őt a lengyelek. A nyomozás idején az asszony kivittette őt egy védettebb fekvésű helyre és ott *beásták őt a hóba*. A razzia után ismét visszahozták.

Húsvét táján a nyomozás ismét megújult. Ekkor már saját erejéből menekült az erdőbe. Megmenekült.

A karácsonyi és húsvéti orosz üdvözlések után jobb napok derültek rá. Május 13-ikán pedig egy nagy kő esett le szívéből, mert magyar csapatok vonultak be a kis Szokolovba.

Ugyanekkor egy érdekes epizódban is volt része. Egy ismerős kadéttal került össze. Beszélgetni szeretett volna vele egyről-másról. A kadét azonban «elemében volt» és csak ennyit szólt: «Hagyj nekem békét, kergetem a muszkát!»

A magyar csapatok közreműködése folytán került Pécsre, azután Kassára. Legközelebb ismét bevonul. A jóltevő asszonnyal levelezésben áll.

A főispán Eperjesen léte idején csak d. e. 11–12 óra között fogad magánfeleket.

Kereskedelmi tanácsosok. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Fried* Simont és *Gallotsik* Lászlót, a kereskedelem terén évek hosszú során kifejtett ügybuzgó tevékenységük elismerésül, kereskedelmi tanácsosokká nevezte ki.

Esküvő. *Saly* Győző, Eperjes szab. kir. város rendőrkapitánya júl. 27-ikén d. e. 10 órakor házasságot kötött *Környey* Gabriellával, Abaujjászon.

Kitüntetések. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a király *Berthold* Waltert, a 67. gyalogezred századosát a III. oszt. katonai érdemkeresztrel, dr. *Eisner* Bélát és *Kissóczi* Pált, a 18. ágyúezred hadnagyait «signum laudis»-szal, dr. *Mayer* Andort, ugyanezen ezred hadapródját II. oszt. vitézségi éremmel tüntette ki.

Vaskereszt. *Piovarcsy* Egyed, a 32. vadász-ászlóalj kapitánya, aki már a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztet bírja, a III. oszt. vaskeresztet kapta.

Hősi halál. Dr. *Serényi* Jenő budapesti ügyvéd, az I. honvédgyalogezred nagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetett zászlósa, életének 31-ik évében, a Görz-vidéki harcokban folyó hó 15-ikén hősi halált halt. Az elhunyt a Nagy Endre-toborzómozgalom idején, múlt év szeptemberében önként állott be katonának s hősiessége folytán a harctéren ismételt kitüntetésben és előléptetésben részesült. Egyike volt hazánk legképzettebb alpinistáinak és sífutóinak s mint ilyen a szakmódalomban nagyon jól ismert nevet vívott ki magának. Főtitkára volt a Magyar Sí-Szövetségnek, elnöke a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület sí-osztályának s egyik megalapítója és főmunkatársa a *Turistaság és Alpinizmus* című folyóiratnak. Csak a napokban jelent meg a dr. Komarnicki Gyula társaságában szerkesztett, «A Magas-Tátra részletes kalauza» című munkája, amelyet a szak-sajtó osztatlan elismeréssel fogadott s amely ma a Magas-Tátrának kétségtelenül legjobb magyar kalauza. Az elesett hősből az Eperjesen jól ismert *Serényi* Antal nyug. Ksod. főellenőr fiát, *Legányi* Dezső felsőlövői főgimn. tanár sógorát s a köztisztviselőnek örvendő *Grieger*-család, valamint *Serényi* István Ksod. felügyelő, kisszebeni állomásfőnök, unokaöccsét gyászolja.

Segélyakció. Újabb Szabolcsvármegyében és Győrött indult meg a mozgalom, hogy a két törvényhatóság kivegye a részét a rekonstrukció megindult munkájából, hogy Sárosvármegye elpusztított részét helyreállítsák.

Egy gyár hazafias ajánlata. Ismeretes, hogy Debreczen kezdésére több magyar alföldi nagy városban mozgalom indult meg oly irányban, hogy az oroszok által elpusztított észak-magyarországi községeket saját költségükön építsék föl. Most egy magáncég is csatlakozott ehhez a mozgalomhoz, ugyanis a dr. *Keleti* és *Murányi* újpesti vegyészeti gyár (Lysoform) hajlandónak nyilatkozott egy felvidéki, az oroszok által tönkretett község felépítésénél szükséges festéket ingyen a sárosmegyei főispán rendelkezésére bocsátani. Örvedetes ez a nemes elhatározás és kívánatos volna, hogy több más gyár is hasonló módon járuljon hozzá e szép mozgalomhoz.

101 évig teljes vakságban. Pénteken temették el városunk legöregebb polgárát, *Reach* Leonora hajadont, aki születése óta vak volt és 101 esztendővel élt át teljes vakságban. Ezen testi fogyatkozása dacára háztartását maga látta el, kitűnően számolt, pénzt kezelte, a világ sora iránt érdeklődött, élénk társalgó volt és holta napjáig éles eszével s szílvjóságával tűnt ki. Néh. Klein Ignác közbecsült családjának volt sarja. Nagy részvétellel temették.

Újabb seg

megyék száma tótság lassan veti indult köpenyét.

A Felföld ébredés és kezdi megérteni képzet alakjában hogy milyen a t. ébresztés, új éle filléreit, érzületét galom egy tagga nek ismét egy f. fák leveleiket elő hópohely, felszár kendő: borít a t.

Körlevél. A bizottság által Eper Arva megyék métermázsát nem lására az országos malomból utalt lisztet, amely a szá lisztnél métermázsánél métermázsánél métermázsánél amennyibe eddigből előállított liszt úgy a kereskedő, hogy július 26-án kedők, mint a v. 4 fillérral, a főz. kenyérlisztet kgr. ják, mint eddig. E József, polgármest

Debreczenie reczenből jelentik elhatározták, hogy zának felépítésére felajánlják. A me is igen szép eredt koronát már öss iparos az új közsé lakatos-munkát u főrbabbi a város z hogy a község zs dítsák elő.

Használjunk pe

A Bug jobb

Hős háziezredünk Arról az ezredről, a versengésében hős. kitént. Az ezred 10 elsőnek kelt át az hol megvetette a

«Magyar nő

ban *Percselné* Koz a nőknek a mai között nemcsak a jótudatosságát gya tudatra ébredve, Ezt a célt kívánja szusból kifolyólag Béke Magyar Bizo hogy ne nézze «p vérben gázoló hal emberiség békéjé nevében akarja me a kezében. Majd dalmunkban való Állandó Béke Mag és lelkes csatlakozatva, hogy a *hal tárgyalások alkalm és 10 helyettesít ki világ asszonyainak melynek feladata a landó béke érdeké Béke Magyar Bizo teken d. u. 6 órak Budapest, a régi*

Újabb segélyakció. A segélyező városok, megyék száma folyton növekszik. A felvidéki tótság lassan vetkezni kezdi a háború foszlánynak indult köpenyét és új dolmányt készül felölteni. A Felföld ébrednek: a romokon virágot fakaszt és kezdi megérteni azt, ami eddig csak homályos képzet alakjában volt meg lelkében: megéri, hogy milyen a magyar, kicsoda a magyar. Az ébresztés, új életre keltés munkájába beleviszi filléreit, érzületét *Nagyszalonta is*. A nemes mozgalom egy taggal ismét gazdagodott, a Felvidéknek ismét egy halottal kevesebbje lesz. Mire a fák leveleiket elhullatják és beköszönt az első hópehely, felszárítja könnyét a rom és fehér kendőt borít a multra.

Körlevél. A rekviráló-központ az országos bizottság által Eperjes város, továbbá Sáros és Árva megyék részére kiutalt gabonából 2700 métermázsát nem képes leszállítani. Ennek pótlására az országos bizottság a budapesti Hungárialombból utalt ki a budapesti legmagasabb áron lisztet, amely a szállítási költséggel együtt a finom lisztnél métermázsánként 4 koronával, a főző-lisztnél métermázsánként 12 koronával, a kenyérlisztnél métermázsánként 4 koronával drágább, mint amennyibe eddig a közvetlenül vásárolt gabonából előállított liszt került. Értesítem ennél fogva úgy a kereskedőket, mint a vásárló közönséget, hogy július 26-ikától kezdődően úgy a kereskedők, mint a vevők a finom lisztet kgr.-ként 4 fillérrel, a főző-lisztet kgr.-ként 12 fillérrel, a kenyérlisztet kgr.-ként 4 fillérrel drágábban kapják, mint eddig. Eperjes, 1915. július 23. *Faragó József*, polgármester.

Debreczeniek Debreczenfalváért. Debreczenből jelentik: Debreczen város tisztviselői elhatározták, hogy Debreczenfalva egyik házának felépítésére fizetésük háromtized százalékát felajánlják. A megindult mozgalom már eddig is igen szép eredményt mutat. Az első tízezer koronát már összegyűjtötték. Sok debreczeni iparos az új községben az asztalos-, ablakos- és lakatos-munkát ingyen végzi. *Krausz Vilmos* főrabbi a város zsidóságához felhívást intézett, hogy a község zsinagógájának felépítését mozgósítsák elő.

Használjunk posta hadisegély-bélyegeket!

A Bug jobbpartján 67-esek az elsők.

Hős háziezredünkről ejtünk ismét néhány szót. Arról az ezredről, amely a nemzetek e borzamas versengésében hősiességével ismételtén annyira kitűnt. Az ezred 10. százada az egész Bug-fronton elsőnek kelt át az éj sötét leple alatt a Bugon, hol megvetette a lábát.

«Magyar nők a békéért» című röpiratában *Perczelné Kosma Flóra* azt fejtegeti, hogy a nőknek a mai világháború megpróbáltatásai között nemcsak az a szerepe, hogy ápoljanak, jótékonyt gyakoroljanak, hanem, hogy öntudatra ébredve, *gyökerében* vágják el a bajt. Ezt a célt kívánja szolgálani a hágai nőkongresszusból kifolyólag nálunk is megalakult «Állandó Béke Magyar Bizottsága», melynek az a hivatása, hogy ne nézze «passzív magatartással a világ vérben gázoló haladását», hanem dolgozzék «az emberiség békéjéért». Ezt az eszmét Krisztus nevében akarja megvalósítani, hőfőher zászlóval a kezében. Majd így folytatja: «Magyar társadalmunkban való rendíthetetlen hittel várjuk az Állandó Béke Magyar Bizottságához való tömeges és lelkes csatlakozást, e bizottság arra lesz hivatva, hogy a hatalmak közötti hivatalos béketárgyalások alkalmával 20 hivatalos képviselőt és 10 helyettest küldjön a helyszínére, az egész világ asszonyainak ott tartandó kongresszusára, melynek feladata a béketárgyalásokat az — állandó béke érdekében befolyásolni. Az Állandó Béke Magyar Bizottsága folyó hó 30-ikán, pénteken d. u. 6 órakor tartja alakuló nagygyűlését Budapesten, a régi képviselőház termében. A gyű-

lés napirendjén a következő előadások szerepelnek: *Kultura és háború: gróf Teleki Sándorné*. Miért kívánják a békét az asszonyok? *Groák Ödönne (Nyíregyháza)*. Az anyák és a háború: *Perczelné Kosma Flóra*. Hogyan óvjuk a jövő nemzedéket? *Glücklich Vilma*. — A bizottság tagja lehet minden nő és férfi, aki magáévá teszi e két alapvetet: 1. A Nemzetek közötti mindenemű vitás kérdések jövőben békés eszközökkel intézendők el. 2. A béke fentartásának egyik nélkülözhetetlen eszköze a nők választójoga. Tagsági díj gyanánt 10 fillértől kezdve bármely összeget elfogad a bizottság, amelynek irodája Budapesten, V., Mária Valéria-utca 12. sz. a. van.»

Pásztor Árpád — Wolfner Gyula és Társa — Alsópogony. Az Est kiváló munkatársa, Pásztor Árpád, akinek Sárosvármegye elpusztított vidéke oly sokat köszönhet — mert hiszen az ő tolla nyomán indult meg az országos segélyakció — magánygyűjtést indított *Alsópogony* község újjáépítése céljaira. Gyűjtésének eredménye az, hogy *Wolfner Gyula és Társa* fővárosi cég *Alsópogony* felépítésének céljaira 50,000 (ötven-ezer) koronát adományozott.

A legszebb :: :: alkalmi

KÉPESLAPOK

4, 6, 8, 10, 12, 16, 18
és 20 filléres áron

KÖSCH ÁRPÁD

::: KÖNYVNYOMDÁJÁNAK :::
PAPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓK!

A kassai kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. honvéd központi ruhatár huszárcsákók, téli ingek, alsónadrágok, gyapjúkeztűk, lábikravédők, hátizsákok, lópokrócok, kulacsok, sarkantyúk, csákánybalták, sátorbalták, szekercék, fejszék, fűrészfoghajtók, harapófogók, állványkapcsok, asztalosszegek, csikózáblák, állazolánc, oldalkamók, kengyelvasak, főzőedény-hordhevederek, takarmánykötelek, kulacsbordózsinegek, főzőzsinegek, sátorfelszereléshez háromágú zsinegek, lábnyűgök és horganygombok szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok augusztus 9-ikén délelőtt 9 óráig nyújtandók be a központi ruhatár parancsnokságához. A mennyiségek és a hirdetmény feltételei, valamint az ajánlat mintája a kamara hivatalában megtekinthetők.

Kérelem. A helybeli állami tanítónőképző-intézet igazgatója felkéri azokat az igen tisztelt családokat, akik hajlandók lennének intézeti leányokat szeptembertől kezdve teljes ellátásra magukhoz venni, hogy ezt a szándékukat az elvállalandó leányok számát, a havi díjat és a ház számát illetőleg, vagy írásban, vagy esetleg naponként d. e. 10—11-ig az intézet igazgatói helyiségében, személyesen bejelenteni sziveskedjenek. Mintegy 100 növendék elhelyezéséről van szó, akiknek, miután internátus nincsen, künn a városban, családoknál kell megfelelő elhelyezést biztosítani.

Ne ijedjünk meg, de féljünk és óvatosak legyünk a járványokkal szemben!

Oroszok és Zboróváralja. A debreczeni oroszfoglytábor parancsnoka 278 koronát és 5 rubelt küldött *Márk Endre* polgármesternek, a debreczeni Vöröskereszt-egyesület elnökének. Levelében megírja a foglytábor-parancsnok, hogy az orosz foglyok adták össze ezt a pénzt, mert hálájukat akarják leróni azért, hogy a közönség a táborban fellépett kolerajárvány idején olyan áldozatkész volt. *Márk Endre* az orosz foglyok pénzét ahhoz a tőkéhez csatolja, amellyel *Zboróváralját* fogják felépíteni. A nektárnak ismét egy cseppje hull a sokat szenvedett lakosság örömpoharába.

Az eperjesi Vöröskereszt-kórház Intéző-Bizottsága július 23-ikán ülést tartott. Ez alkalommal *Vogel Béla* pénztáros részletesen beszámolt a kórház június havi pénztárforgalmáról. Élelmezési díjak címén kiadás volt 10 870 kor. 20 fill., dologi és személyi kiadás 4116 kor. 38 fill. Összesen 14 986 kor. 58 fillér. Ezzel szemben bevétel volt 13 272 korona 26 fillér. Ilymódon a Vöröskereszt fiókkórházára e hónapban 1714 kor. 32 fillért ráfizetett. A bizottság elhatározta, hogy a kórház céljaira szolgáló állami tanítónőképző-intézetben eszközölt kályhajavítás költségeit e nyáron a Vöröskereszt pénztárából fedezi. *Vogel Béla* és dr. *Propper József* bizottsági tagok jelentik, hogy a kórház katonai irodájának könyvvitelét megvizsgálták s mindent rendben találtak. Dr. *Holénia Gyula*, a kórház parancsnoka jelenti, hogy a kórház gondnoknője, *Péterfy Kata* ez állásától megvált. Az intéző-bizottság *Péterfy Katának* 11 havi buzgó és odaadó tevékenységeért hálás köszönetet mondott és távozását sajnálattal tudomásul vette.

Varsó eleste küszöbön áll. Ajánlatos, ha zászlóit idejekorán beszerzi *Lefkovits Mór*nál. Nagy zászlóraktár, szövetséges színekben is, 2 koronától feljebb.

Nyugtázás. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókközelet javára a következő nemesszívú adományok folytak be július 18—30-ikáig: Kézpénzben: 30 kor. H. S.-tól. Természetben: *Jakobei Dezsőné* úrnőtől 10 pár alsónadrág és 10 drb férfing; amelyekért hálás köszönetet mond az elnökség.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának a Felsőmagyarországi Idegenforgalmi Szövetséghez intézett értesítése szerint július 23-ikától a Kassa, Poprád-Felka felől Zsolnára jelenleg d. u. 1 óra 54 perckor érkező személyvonat már déli 12 óra 02 perckor érkezik oda és közvetlen csatlakozást talál a Wienbe d. u. 5 óra 50 perckor érkező gyorsvonathoz. Ellenirányban a Wienből d. e. 7 óra 45 perckor induló, Zsolnára d. u. 1 óra 30 perckor érkező gyorsvonat fog Zsolnán közvetlen csatlakozást találni Poprád-Felkára, ahová este 7 óra 34 perc heiyett már este 6 óra 20 perckor fog megérkezni.

Hősök albuma. A TOLNAI VILÁGLAPJA egy hazafias szempontból megbecsülhetetlen és eléggé nem dicsérhető lépésre határozta el magát: tervbe vette, hogy a világháború elesett hőseit díszes albumban fogja megörökíteni. Fölvívást intézett a községekhez és a városokhoz, hogy küldjék be területükről való elesett hősöknek az arcképét, melyeket azután díjtalanul fognak közölni az albumban. Kérjük azért lapunk olvasóit, hogy akik hozzátartozóikat, illetőleg azoknak emlékét ilymódon is meg akarják örökíteni, azoknak arcképét küldjék be a polgármester, illetve a körjegyző aláírásával a TOLNAI VILÁGLAPJA szerkesztőségébe. — A lap teljesen ingyen közli az arcképeket.

Baleset. Az eperjesi vasúti osztálymérnökség bejelentette *Csiczony Mihály* pályafentartási munkás balesetét. Sínek lerakása közben esett le az egyik vasúti kocsirol és ballábát térden felül eltörte.

Elveszett pénztárca. *Schreiber Jenő* korcsmai kimérő bejelentette, hogy 130 koronát tartalmazó fekete pénztárcáját elvesztette.

A «Vasárnapi Ujság» július 25-iki, legújabb száma folytatja érdekes képeink közlését az olasz harctérről, fogalmat nyújtva az ott folyó harcok módjáról. A magyar sajtóban most itt először jelenik meg Linsingen német tábornok képe Hoffmann hadtestparancsnokunkkal, egy sereg kép Linsingen déli hadseregének küzdelmeit mutatja be, egy másik sorozat pedig szenzációs jeleneteket ad a törökök harcáról. A szépirodalmi részben új regény kezdődik: Laczkó Géza «Noémi fia» című műve, folytatódik Strug András érdekes lengyel regénye, ezenkívül Szöllösi Zsigmond tárcája s egy cikk a gallokról ad változatos olvasmányt. Egyéb közlemények: kép Sándor János és báró Ghillány miniszterek zborói látogatásáról s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. — A **VASÁRNAPI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., a **VILÁGKRÓNIKÁ**-val együtt 6 kor. Megrendelhető a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Adomány. Az Iglói izr. nőgyelet 25 kor.-t adott az oroszidültá vidék lakosságának felsegélyezésére.

A távbeszélő-forgalom Eperjes és a szomszéd Abauj-, Szepes- és Sárosvármegyék között megnyílt.

Vonatkisiklás. A bártfai vasút júl. 24-ikén este 10 órakor a Szekcső-hídnál — Eperjesen — kisiklott. Az utasoknak ijedségen kívül mi bajuk sem esett.

Nyilvános nyugtázás. Az orosz betörés sújtotta sárosvármegyei lakosok javára adományoztak: Szabó Elemér 8 kor.-t, Gerbery Sándor 50, Grohmann Emma 10, az Iglói izr. nőgyeület 25, özv. Kubányi Lajosné igazg.-tanítónő gyűjtése a héthársi gyermekek között 47-92, Ágoston Károly 50, Engländer Adolf 50, Gerő Mihály 50, báró Ghillány László 50, Moskovits Gyula 50, Roskoványi Miklós 50, dr. Turkinnyák Aladár 50, Rácz István 10, Ferderber Izó 10, Kassay István 20, Mussoni Antal 10, Dobránszky Endre 10, Desseffy Lajosné szül. Ganczaugh Paula 100 kor.-t.

«A Társaság.» Lázár István napkeleti történetének folytatását, Malonyay Dezső színes karcolatát, Nádasdi Baán Achillesnek a Margitszigetről írt szép tárcáját és Endrődy Béla verses költeményének befejezését hozza a **TÁRSASÁG** e heti új száma. Kedves cikket közöl a lap az Állatkertről is, a «Miért?» rovat aktualitásai pedig ezúttal is elmések, érdekesek. A könyvszemle ifj. Wlassics Gyulának «A színház és a háború» című tanulmányával foglalkozik, a Divatlevél írja

pedig Zita királyi hercegnő legközelebbi látogatásával kapcsolatban talált érdekes témát. Az illusztrációk csupa eredeti főlvétel és aktualitás. A **TÁRSASÁG** előfizetési ára egész évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Jaurésnek, a világháború első és talán legnagyobb áldozatának állt halála évfordulója alkalmával irodalmi emléket a **Kunfi Zsigmond**nak most megjelent «*Jaurés, az emberiség és szocializmus nagy halottja*» című, izléses kiállítású, tartalmas füzete. A magyar szocialista-párt ismert írója nagy vonásokban megrajzolja Jaurés tüneményes pályáját, különösen megvilágítva Jaurésnek a francia-orosz szövetséghez és a nemzetközi béke kérdéseivel szemben való viszonyát. A füzetet Jaurésnek kitűnően sikerült arcképe díszíti.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Pályázat munkásjutalmakra. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megbízásából a kassai keresk. és iparkamara az ipari munkások szorgalmának, valamint alkalmaztatásukban való állandóságának elismerésére rendszeresített s kerülete számára adományozott 6 (hat), engyenként 100-koronás állami munkásjutalomra pályázatot hirdet. Pályázhatnak a kerület gyáraiban vagy iparosainál hosszabb idő óta alkalmazásban lévő munkások, illetve segédek, akik kellő módon, munkaadójuk bizonyítványával s lehetőleg munkakönyvvel tartoznak igazolni, kinél vannak alkalmazva és hány évig dolgoztak egy és ugyanazon munkaadónál. A jutalmak a szoros értelemben vett munkásoknak lévén szánya, mások (művezetők, előmunkások) csak nagyon kivételes esetekben jöhetnek figyelembe. Megjegyzendő, hogy 15 évnél rövidebb alkalmaztatási időtartam eddig elégtelennek bizonyult arra, hogy a jutalom kiadható legyen. Ugyancsak nem adható ki azoknak sem, akik ilyen jutalomban már egyszer részesültek. A folyamodványok a pályázó munkások munkaadói, iparossegédeknek az ipartestület útján f. évi szept. 10-ikéig terjesztendők be a kamarához.

TANÜGY.

A közigazgatásnál önként segédkező tanítók. A vármegyei közigazgatásnál felhalmozódott teendők folytán a nagy iskolai szünidő folyamán minden hivatalos rendelkezés nélkül kiegészítő irodai szolgálatra önként jelentkeztek és munkába állottak a következő tanítók, és pedig a pécsújfalvi körjegyzőségnél Kósts Ferenc ottani áll. isk. igazgató-tanító és leánya Kósts Mária sárosmáriavölgyi áll. isk. tanítónő; a berzeviczei körjegyzőségnél Ferenczyné Huszovszky Irén ottani áll. isk. tanítónő; a tótsóvári körjegyzőségnél Köhler József ottani áll. isk. igazgató és Sommer Ágoston ottani áll. isk. tanító; a nagysárosi községi jegyzőségnél Szabó Antal ottani áll. isk. igazgató; a kapii körjegyzőségnél Faludi Ferenc ottani áll. isk. igazgató-tanító; Zaffián Tamás lemesi áll. isk. igazgató-tanító az ottani főszolgabírói hivatalnál teljesít szolgálatot, míg Scsavniczky Margit lemesi tanítónőre az ottani körjegyzőségnél szükség nem lévén, az édesatyja irodájában, a szentmihályfalvi körjegyzőségnél segédkezik. Megemlítjük még, hogy Bártfán a városi hivatalnál kiegészítő munkát végeznek Fúria Károly és Koscs János ottani áll. isk. tanítók; Paloncán a körjegyzői irodában Gajdos János terjékfalvi r. kath. tanító vállalt kiegészítő alkalmazást; s Eperjesen a vármegyei kezelői irodában Riják András jakabvágási r. kath. isk. tanító önként jelentkezés folytán teljesít kiegészítő irodai szolgálatot. Dóczkalik Jenő radácsi áll. isk. igazgató-tanító a sároszentimrei körjegyzőségnél közreműködik a közigazgatási segédteendők körül, önként ajánlkozás folytán.

Sárosmegyei inséges lakosok javára. Szabó Elemér, vármegyei kir. tanfelügyelője az orosz betörés sújtotta sárosvármegyei lakosok javára 8 koronát adományozott. Özv. Kubányi Lajosné héthársi áll. isk. igazgató-tanítónő a háború folytán inségesbe jutott vármegyei lakosság gyermekei részére a héthársi gyermekek és gyermekbarátok között 47 kor. 92 fillért gyűjtött, mely összeget a kir. tanfelügyelőséghez küldte be. Az összeg ugyancsak a vármegyei központi segélybizottsághoz juttatott.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1915. évi július hó 1-jétől.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa	ind.	r.	4 ⁰³	d.	12 ²⁶	e.	6 ²⁶
Hernádtihany	"	"	"	"	"	"	"
Hernádszentiván	"	"	4 ¹⁶	"	"	"	6 ⁵⁵
Terebő	"	"	"	"	"	"	"
Abos	érk.	"	4 ²⁵	"	12 ⁴⁴	"	7 ¹⁵
Abos	ind.	"	4 ⁵⁹	"	12 ⁵⁵	"	7 ³⁵
Eperjes	érk.	"	5 ²⁴	"	1 ²⁹	"	8 ³¹
Eperjes	ind.	"	6 ¹⁵	"	"	"	10 ⁰¹
Nagysáros	"	"	6 ³⁶	"	"	"	10 ³⁴
Kisszeben	"	"	7 ²⁵	"	"	"	11 ²⁵
Héthárs	érk.	"	7 ⁵⁵	"	"	"	11 ⁵⁸
Héthárs	ind.	"	8 ¹⁷	"	"	"	12 ¹⁷
Pusztamező	"	"	8 ⁵⁵	"	"	"	1 ¹⁵
Orló	érk.	"	9 ¹⁵	"	"	"	1 ³⁵

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló	ind.	r.	—	e.	3 ⁵⁶	du.	1 ¹⁰
Pusztamező	"	"	—	"	4 ²⁸	"	1 ³⁰
Héthárs	érk.	"	—	"	5 ⁰⁴	"	1 ⁵⁵
Héthárs	ind.	"	—	"	5 ²⁰	"	2 ¹⁵
Kisszeben	"	"	r.	6 ⁰³	"	2 ⁵⁰	—
Nagysáros	"	"	—	"	6 ⁴³	"	3 ¹⁵
Eperjes	érk.	"	—	"	7 ⁰⁴	"	3 ³⁰
Eperjes	ind.	"	6 ²⁰	"	8 ³⁴	"	3 ⁵⁵
Abos	érk.	"	6 ⁴⁶	"	9 ³⁰	"	4 ²²
Abos	ind.	"	7 ¹⁸	"	9 ⁴²	"	4 ²⁵
Terebő	"	"	7 ²²	"	—	"	11 ²¹
H.-Szentistv.	"	"	7 ³⁰	de.	10 ⁰⁵	"	11 ²⁸
Hernádtih.	"	"	7 ³⁶	"	—	"	11 ³⁵
Kassa	érk.	"	7 ⁴¹	"	10 ²⁵	"	4 ⁴⁷

A Kassáról este 6 ó. 26 p.-kor induló és az Orlóra éjjel 3 ó. 56 p.-kor induló postavonatok csak igazolvány előmutatása ellenében használhatók.

Eperjes—Bártfa.

Eperjes	ind.	r.	5 ⁴⁰	d.	u.	1 ³⁴	e.	9 ⁰⁵
Sebeskellemes	"	"	5 ⁵⁰	"	"	1 ⁴⁴	"	9 ¹⁵
Alsósebes	"	"	5 ⁵⁷	"	"	2 ⁵¹	"	9 ²¹
Kapi	"	"	6 ⁰⁸	"	"	2 ⁰²	"	9 ³³
Fulyán	"	"	6 ¹²	"	"	2 ⁰⁷	"	9 ³⁷
Töltszék	"	"	6 ²⁰	"	"	2 ¹⁵	"	9 ⁴⁵
Deméte	"	"	6 ²⁴	"	"	2 ¹⁹	"	9 ⁴⁹
Magyaraszlavicza	"	"	6 ⁴⁷	"	"	2 ⁴¹	"	10 ⁰⁷
Oszikó	"	"	6 ⁵⁷	"	"	2 ⁴⁹	"	10 ¹⁴
Hertnek	"	"	7 ²⁰	"	"	3 ⁰²	"	10 ³⁸
Kolossó	"	"	7 ³⁹	"	"	3 ¹⁹	"	10 ⁴⁴
Bártfa	érk.	"	7 ⁵⁰	"	"	3 ³⁰	"	10 ⁵⁵

Bártfa—Eperjes.

Bártfa	ind.	r.	5 ⁴⁵	d.	u.	1 ⁵⁰	e.	8 ⁰⁰
Kolossó	"	"	5 ⁵⁷	"	"	2 ⁰²	"	8 ¹²
Hertnek	"	"	6 ¹⁵	"	"	2 ¹⁹	"	8 ³⁴
Oszikó	"	"	6 ²⁹	"	"	2 ³³	"	8 ⁴⁹
Magyaraszlavicza	"	"	6 ³⁸	"	"	2 ⁴⁴	"	9 ⁰²
Deméte	"	"	6 ⁵²	"	"	2 ⁵⁸	"	9 ¹⁶
Töltszék	"	"	6 ⁵⁶	"	"	3 ⁰²	"	9 ²⁰
Fulyán	"	"	7 ⁰³	"	"	3 ⁰⁸	"	9 ²⁶
Kapi	"	"	7 ⁰⁸	"	"	3 ¹⁴	"	9 ³²
Alsósebes	"	"	7 ¹⁸	"	"	3 ²⁴	"	9 ⁴²
Sebeskellemes	"	"	7 ²⁵	"	"	3 ³¹	"	9 ⁴⁹
Eperjes	érk.	"	7 ³⁴	"	"	3 ⁴⁰	"	9 ⁵⁸

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való föltűnőhatatlanságáért. Ezernyi elismeréssel! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárolókban s b. Hasonlóképen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

∴ Több m
mosc
: el
Kapható kiló
V
Epe

Nagyszerűen b
Altalában
fájdalomcs
meghűlés, rheum
mail-és
Horgony
Horgony-
Üveg
Kapható gyógyszer
lenül az „Arany
Dr. Richter-fé
Prága 1,
Haponk

Kiad
4-szo
veran
utca
augusztu
Ugya
lakás
Közelebbi megt
üzleté

Arjegyzéke
kok, értesít
könyvek, c
papírok, re
pénzeslevél
utalványok

KÓ

Díszművek,
sorok, tánc
és esketés
hivatalok,
nyomtatvány
szín

:: Több métermázsza, házi ::
mosószappan
eladó.

Kapható kilónként 1 kor. 80 f.-ért.
 Veszélt Jenő,
 Eperjes, Kossuth L.-u. 12.

Nagyszorán bevált a harcúterén küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
 meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben
 Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
 Üvegje K -80, 1-40, 2-
 Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága 1, Eliscabethstr. 5.
 Napenkénti szétküldés.

Kiadó lakás.

4-szobás utcai lakás szép verandával, kerttel, Széltutca 10. szám alatt

augusztus 1-jére kiadó.

Ugyanott kiadó 2-szobás lakás is.

Közelebbi megtudható Atlasz Samu úr üzletében.

Zongorát bérelnék!

Ajánlatokat kérek Lefkovits Mór üzletébe, Fő-utca 71.

PASZTERNÁK MANÓ

bútorszállítási vállalat :: Eperjes

Iroda Fő-u. 144. Lakás Kovács-u. 14. Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása helyben és vidéken.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet az összes elektrotechnika és gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni akarják.

Felvételi életkor: 14. évtől 20. évig.

Előképzettség: 4 középiskola, vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy ipariskola.

Az igazgatóság: Pozsony, Széchenyi-utca kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

csecsemők gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor-és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.

Próbadozást és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 321.

Magyarul s németül tudó

kisasszony

irodába felvétetik.

:: Cím a kiadóban. ::

Utcai 3-szobás, száraz

földszinti lakás

modern berendezéssel

kiadó.

Közelebbi Kovács-utca 8. sz. alatt, az emeleten.

Legjobb eredményt

□□□ érünk el, ha □□□

az EPERJESI LAPOKban

□□□□ hirdetünk! □□□□

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intézkedések, címkék, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámcédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., cégnyomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek - Ugyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisékészlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET

KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES

PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, táncrendek, étlapok, színlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása több-
 :: színnel, valamint másolónyomással is. ::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítendő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

BENZOLINE.

Figyelmeztetés!

Több oldalról hozzám érkezett panasz folytán figyelmeztetem a tisztelt vevőközönséget, hogy illetéktelen egyének a Benzoline minőségét idegen anyagokkal való keverés által meghamisítani igyekeznek.

Ott tehát, ahol megbízható viszontelárusító nincs, a rendelések közvetlenül hozzám intézendők.

A nagy vagonhiány és egyéb szállítási nehézségek eddig is rendkívül késleltették a beérkezett rendelések gyors elszállítását. Kérem tehát az érdeklődőket, hogy rendeléseiket sürgősen adják fel, nehogy felesleges késedelem támadjon.

Ismételten határozottan kijelentem, hogy az eredeti

BENZOLINE

mint motorüzemanyag kiválóan megfelel és minden katonai engedély vagy pénzügyőri ellenőrzés nélkül, bármely mennyiségben azonnal szállítható.

Árlappal szívesen szolgállok.

M. ELFER, WIEN I.

Krugerstrasse 3.

EP

Előfizetési árak

Egész évre . . . 12

Félévre 6

Negyedévre . . . 3

Hirdetési díj: Egyhasznos

petítor egyszeri hirdetés

15 f. Közlemények sora 4

Visztula vörös a német határ felé nem áhitozik, még köntöse van most adománya, valam gása! A kis víz piros nedvével, görögnek, rohann nek arról, hogy halt. Mielőtt leford még egyet hördü hanyatló tűzkoron bámult a szomor kaleidoszkópba, m visszatükröződő m — földbe hanyatlo markolt jéghideg.

Varsó elesett: nagy királya meg lemnek utolsó ny elnémulásba.

Varsó elesett: kérdezzük mi is: hogy a mi kérdésün más, mint a fájdalom ségében. Mi azt k a hősi küzdelem j a tragédia utolsó kimenetele? Az hiányát mutatja, szerencsecsillaga f míg a mi kérdésün eltöltő, melyben b Igazság pohara la s csak az fog belőle hanem magáért a

Visztula vize k úszó habokat vage ben egy tragédi dik vissza.

Varsó elesett! szivekből pedig Ismét egy lépés Az orosz sereg fut, az őrjöngés lázáva ságban. Futásába doklás sokat beszé csillogó szemeket, Az orosz cár már gőzhengerét.

A Visztula vé épülettömbök tük magyar és német fényét, de eljön n